

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΚΕΡΑΤΕΑΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ – ΦΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2010 – 2011

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

- ☞ Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το **1798** και πέθανε στην Κέρκυρα το **1857**
- ☞ Μετά το θάνατο του πατέρα του, ο Σολωμός μετέβη στην Ιταλία, όπου φοίτησε στο Λύκειο της Κρεμόνας και έπειτα **σπούδασε νομικά** στο Πανεπιστήμιο της Παβίας
- ☞ Στη Ζάκυνθο επέστρεψε το **1818** και το **1828** εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Κέρκυρα.
- ☞ Στην Ιταλία μυήθηκε στο **ρομαντισμό**, γνώρισε σημαντικούς εκπροσώπους των Ιταλικών γραμμάτων
- ☞ Τα πρώτα στιχουργήματά του τα συνέθεσε **στην Ιταλική γλώσσα** αλλά επιστρέφοντας στη Ζάκυνθο ο ποιητής αποκατέστησε την επαφή του με την ελληνική γλώσσα

Έργα της Ζακυνθινής Περιόδου

- ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ
- Η ΩΔΗ ΣΤΟ ΛΟΡΔΟ ΜΠΑΪΡΟΝ
- Ο ΛΑΜΠΡΟΣ
- Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ
- ΩΔΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΗ
- ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΝ ΨΑΡΩΝ
- ΝΕΑΝΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ (ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΑ)
    ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ (ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ)
- ΚΡΗΤΙΚΟΣ
- ΠΟΡΦΥΡΑΣ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΠΙΟ ΣΥΧΝΑ ΘΕΜΕΤΑ ΤΗΣ ΣΟΛΩΜΙΚΗΣ
ΠΟΙΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΗ ΦΥΣΗ ΩΣ
ΕΝΑ ΕΠΙΓΕΙΟ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

- ☞ Φύση: Κάλεσμα στη Χαρά της Ζωής
- ☞ Φύση: Χώρος Ευδαιμονίας και Πληρότητας των Όντων
- ☞ Φύση: Πηγή Πολιτισμικών Αξιών (Ομορφιάς - Χαράς - Καλοσύνης)

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

- ☞ Τα πρώτα νεανικά ποιήματα του Δ. Σολωμού είναι **αποτέλεσμα αυτοσχεδιασμού**. Ο ποιητής μαζί με άλλους νέους της Ζακύνθου **συγκεντρώνονταν τα βράδια σε φιλικά σπίτια** όπου μέσα σε φιλολογική ατμόσφαιρα αυτοσχεδίαζαν.
- ☞ Σε αυτές τις συντροφικές πρωτοεμφανίστηκε το ποιητικό ταλέντο του νεαρού Σολωμού.
- ☞ Στα ποιήματα αυτά η φύση **κατέχει κυρίαρχο ρόλο**. Στην «Αγνώριστη» το όραμα της Ιδανικής γυναίκας προβάλλει μέσα από τον κόλπο της φύσης, που σαν να την κυριαρχεί και να την εξιδανικεύει.

Ο ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

☞ Κατά τη διάρκεια των σπουδών του στην Ιταλία ο Δ. Σολωμός γνώρισε πολλούς Ιταλούς και άλλους Ευρωπαίους ποιητές-επαναστάτες, που αγωνίζονταν για τα ανθρώπινα δικαιώματα και υποστήριζαν την ελευθερία και την αυτοδιάθεση των λαών.

☞ Έτσι ο Σολωμός ως Έλληνας ποιητής έθεσε τους εξής προσωπικούς στόχους:

☞ 1) Να αναδειξει και να καλλιεργήσει μέσα στην ποίησή του τη γλώσσα του λαού, τη Δημοτική

☞ 2) Να δημιουργήσει πατριωτική λογοτεχνία

☞ 3) Να τονίσει τη σημασία των γεγονότων του Αγώνα και να εμπνεύσει το λαό..

☞ Το ξέσπασμα της Επανάστασης του 1821 τον συγκλόνησε. Το Μάιο του 1823, σε ένα μήνα μέσα και σε μια διάθεση λυρικού ενθουσιασμού έγραψε τις 158 stroφές του Ύμνου εις την Ελευθερίαν.

☞ Ο Ύμνος μελοποιήθηκε από τον μουσουργό Νικόλαο Μάντζαρο και έγινε Εθνικός Ύμνος της Ελλάδας. Μεταφράστηκε στις περισσότερες ξένες γλώσσες και η λυρική του φωνή ενίσχυσε το κίνημα του φιλελληνισμού.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

Ω Η υπόθεση του ποιήματος αναφέρεται στις δεκαπέντε τελευταίες ημέρες από τη μάχη της Κλείσοβας ως την Έξοδο των Μεσολογγιτών. Ζητεί να αναπλάσει μέσα στη ψυχή του ο ποιητής τον μεγάλο Αγώνα μέσα σε μια ατμόσφαιρα υψηλού ηρωισμού. Κεντρική ιδέα του ποιήματος είναι η νίκη της ηθικής ελευθερίας εναντίον της υλικής βίας. Ο ποιητής επιθυμεί να δείξει όλα τα περιθώρια της δύναμης της ανθρώπινης ψυχής. Ακόμη και όταν σωριάζονται στο δρόμο της εμπόδια, εκείνη έχει τη δύναμη να αντισταθεί και να αστράψει.

Ω Στους Ελευθέρους Πολιορκημένους η φύση λειτουργεί ως μαγική δύναμη, ως πειρασμός. Η ζωή και η φύση, που ανασταίνεται Απρίλη μήνα με όλες της τις χάρες, καλεί τον άνθρωπο να ζήσει, να ερωτευθεί. Και από την άλλη μεριά το «Χρέος» καλεί τον άνθρωπο να αγωνιστεί για την ελευθερία και την αξιοπρέπειά του. Είναι πολύ δύσκολο να μείνει ο Μεσολογγίτης πιστός στο χρέος γιατί η φύση:

«με χίλιες βρύσες χύνεται με χίλιες γλώσσες κρένει:
Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει».

ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Ο Κρητικός είναι εθνικός ήρωας. Ο τόπος καταγωγής του, η Κρήτη, συνδέεται με αγώνες και θυσίες για την ελευθερία.

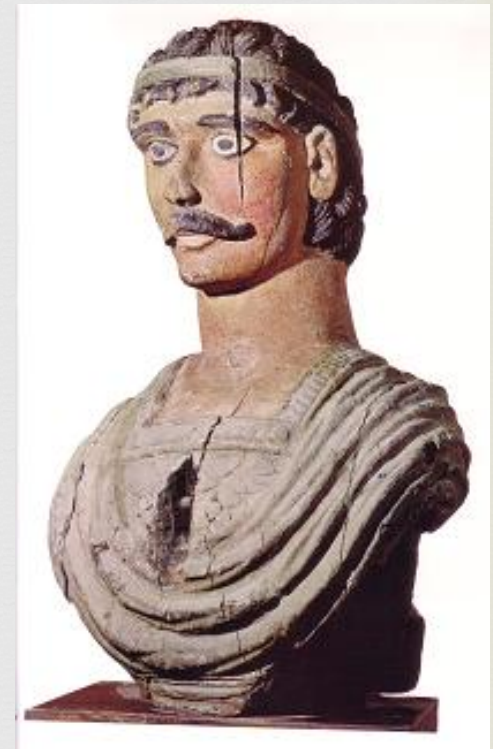
Δεν είναι όμως μόνο πρότυπο ανδρείας, αλλά και ηθικής τελείωσης. Είναι σαν να βρίσκεται έξω από τόπο και χρόνο και υπόκειται σε γεγονότα ακατάληπτα στους άλλους.

Ο ποιητής στο έργο αυτό ζωγραφίζει μια φύση γαληνεμένη καθώς και την αγάπη του Κρητικού για το όραμά του, τη «Φεγγαροντυμένη» που τον εξαγνίζει και τον εξαϋλώνει.

Η μορφή του Κρητικού συμβολίζει την ανώτερη ποιητική ψυχή, που ανυψώνεται ηθικά, και από την άβυσσο του πόνου περνά στον παράδεισο των ουρανών.

Το τραγούδι αυτό είναι ένας θεσπέσιος ύμνος στην τολμηρή δράση για ένα καλύτερο ηθικό κόσμο. Η δράση αυτή συνδέεται πάντα με θυσίες.

Το έργο έχει και εξαιρετή μορφή. Ο δεκαπεντασύλλαβος στίχος δείχνει πόσο επηρεάστηκε ο Σολωμός από το δημοτικό τραγούδι και από τον Ερωτόκριτο του Κορνάρου. Η επίδραση όμως αυτή είναι τελείως αφομοιωμένη. Ο Σολωμός διατήρησε στους στίχους του Κρητικού την κρητική αρχοντιά, αλλά τους έντυσε με μουσικό κυματισμό και έναν αέρα ποιητικής ανωτερότητας.

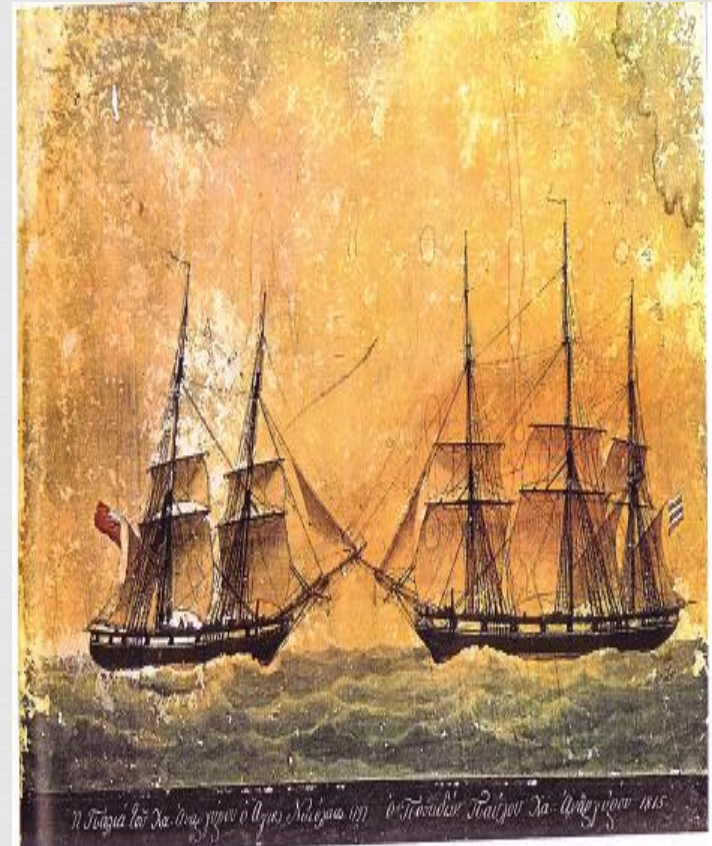
Ακρόπρωρο πλοίου της Επανάστασης

Ο ΠΟΡΦΥΡΑΣ

- ❧ «Πόρφυρα» λένε στη Κέρκυρα τον καρχαρία. Ένας Άγγλος στρατιώτης της φρουράς κατασπαράχτηκε από ένα πόρφυρα την ώρα που κολυμπούσε αμέριμνα στα νερά της Κέρκυρας. Από το περιστατικό αυτό έπλασε ο Σολωμός ένα ποίημα κατ' εξοχήν υψηλό.
- ❧ Εδώ ο νέος βρίσκεται μέσα στο νερό, στην αγκαλιά της φύσης. Από την εκστατική στιγμή βγάζει το νέο η «αλόγιστη και ανήμερη δύναμη» του θαλασσινού τέρατος. Και αυτήν ακριβώς τη στιγμή της δοκιμασίας, βρίσκει τη δύναμη να αντισταθεί και να γνωρίσει τον εαυτό του:
- ❧ «Πριν πάψει η μεγαλόψυχη πνοή χαρά γεμίζει
- ❧ Άστραψε φως κι εγνώρισεν ο νιος τον εαυτό του».

ΤΕΛΟΣ

